Venstre har markeret 100-året for dannelsen af Det forenede Venstre på selve stiftelsesdagen den 30. juni. Her ved jubilæumslandsmødet vil vi ikke blot markere, vi vil fejre de 100 år. Venstre er Danmarks ældste parti. Venstres rødder går længere tilbage end de 100 år, men det var først i 1870, at vi fik den større samling af Venstre-partierne, som blev til det Venstre, der gennemførte parlamentarismen i Danmark, og som har direkte forbindelse frem til Venstre i dag.

Venstre har igennem de mange år haft en fremtrædende placering i dansk politik. Vi tør godt sige, at uden Venstre havde Danmark været et andet. Mange af de personer, der skabte og bar Venstre, har indskrevet deres navn i Danmarks historie.

Der kunne derfor være god grund til, om vi ved et jubilæumslandsmøde dvælede ved fortiden. Vi vil imidlertid ikke gøre det til en mindefest. Vi vil først og fremmest være optaget af, hvordan vi skal være med til at skabe fremtidens samfund, et liberalt samfund, hvor der er plads for det enkelte frie menneske, et samfund, hvor der er tryghed - et varmere og mere menneskeligt samfund. Det er grundtonen i det programoplæg, som vi skal diskutere i aften og i morgen. Vi har kaldt det "Frem mod år 2000". Det indeholder visioner, og det indeholder forslag til praktiske løsninger.

Da Det forenede Venstre blev skabt i 1870, opstillede man også et fremtidsprogram "Frem mod år 1900". Det var vel ikke dets titel, men det blev et fremtidsprogram, som skulle få en afgørende indflydelse på den politiske udvikling i Danmark. Problemerne var andre dengang end nu, men grundtonen i Det forenede Venstres program "Frem mod år 1900" og i vort programoplæg "Frem mod år 2000" er præcis den samme. Det er friheden, ligeretten og ønsket om at støtte dem, der lever på samfundets skyggeside.

Et mere menneskeligt samfund, et retfærdigere samfund var, hvad man ville for 100 år siden. Meget er nået siden da. Levestandarden er flerdoblet. De fleste har fået det bedre, færre er i nød.

Medens vi dengang levede under mangelsamfundets problemer, er det velfærdssamfundets problemer, vi i dag skal søge at løse. Vi skal skabe initiativer, virkelyst, vi skal prøve at sikre, som det hedder i programudkastet, at "teknologi og ekspertise bliver menneskers redskaber og ikke deres herskaber". Vi skal prøve at hjælpe dem, som samfundsudviklingen har skubbet til side.

Det Venstre, der fejrer sit 100-års jubilæum, ser fremad, det planlægger for en fremtid, hvor der som måske aldrig før er brug for liberale tanker. Men på

jubilæumslandsmødet har vi lov at standse lidt op og vurdere Venstres placering i dansk politik igennem de 100 år.
Venstre er et stærkt og sejt parti. Intet andet dansk parti har i den grad været udsat for splittelser,og nye partigrupperinger er gang på gang opstået. Heller intet andet parti har i den grad været truet af befolkningsudviklingen. Men Venstre stod imod disse problemer. Venstre blev hver gang samlet igen, når der havde været splittelse. De mange partigrupperinger, der skilte sig ud fra Venstre, er bortset fra en enkelt forsvundet ud af dansk politik. Venstre har vundet den afgørende runde i kampen imod befolkningsudviklingen. Der bor færre mennesker på landet, men Venstre vandt til gengæld frem i byerne. Venstre fik et bredere fundament.
Man har lov at sige, at Venstre ikke har fået noget foræret. Partiets position skyldes en indsats, som der er grund til at sige Venstres folk igennem de 100 år tak for.
Venstre har været placeret på mange måder igennem de 100 år.
Venstre har oplevet at have det absolutte flertal i befolkningen uden at have den politiske magt. Venstre har også oplevet at have både flertallet og magten.
Venstre har, ikke mindst i begyndelsen, kunnet arbejde nært sammen med Socialdemokratiet. Vi holdt fælles grundlovsmøder i de to partiers yngste år. Men vejene skiltes, da det første mål: indførelsen af parlamentarismen var nået. Venstre ville den liberale - Socialdemokratiet den socialistiske vej.
Venstre måtte tidligt erkende, at samarbejdet var en nødvendighed i dansk politik. Først samarbejdet mellem Venstregrupperne - det var ikke altid det letteste at skabe. Senere samarbejdet med andre partier. Men samarbejdet var lettere at ønske sig end at gennemføre. Den politiske kamp i slutningen af forrige århundrede sendte lange skygger ind over dansk politisk liv. Der skulle gå et par menneskealdre, før de politiske fordomme var så udviskede, at der kunne skabes et regeringssamarbejde mellem Venstre, radikale og konservative. Man glemmer så hurtigt i politik, men det er faktisk ikke længere siden end i 1965 - altså kun 5 år siden - at det var utænkeligt, at de tre partier kunne sidde i fælles stue og drøfte et samarbejde som det, der i 1968 blev en realitet.
Der er ingen grund til, at jeg giver VKR-samarbejdet karakter.
Jeg skal kun gøre det på den måde, at jeg giver udtryk for, at intet af de tre partier for alvor kan forestille sig nogen anden regeringssammensætning i dag og efter næste valg. Regeringen er blevet sammenarbejdet, dens partier har vist gensidig respekt,

og på væsentlige områder kan regeringen opstille fællesmål. Jeg føler grund til at sige oprigtig tak til konservative og radikale for den loyale og tillidsfulde måde, samarbejdet er foregået på.

Tre partier, der arbejder sammen gennem en længere årrække om en fælles politik. Kan det blive ved med at gå, er der nogle, der spørger. Vil de tre partier ikke smelte sammen og blive til et.

Jeg svarer, at efter min bedste overbevisning vil Venstre stadig være Venstre - også år 2000. De partier, der arbejder sammen i regeringen, har en sådan politisk tradition, at de ikke uden videre kan sluttes sammen med andre. Vi kan blot huske på, hvor længe det politiske klima fra 80'erne og 90'erne satte sit præg på dansk politisk liv.

Jeg er heller ikke sikker på, at vi skal Ønske en udvikling, hvor de tre partier er blevet til ét eller to. Hvor for sig er partierne kraftigere i et samarbejde. Hver for sig har de et særpræg, som vi ikke skal ønske udslettet.

Det er klart, at partierne skal kunne samarbejde. Det skal ikke være en splittet flok, der næste gang appellerer til vælgerne.

Det bør være en regering, der går til valg, en regering, som ikke lægger skjul på, at den ønsker sit mandat fornyet. For Venstre er der i hvert fald. ingen tvivl om, hvad vi styrer efter. Det vil også være en forunderlig ting, hvis det Venstre, der i særlig grad havde ansvaret for, at denne regering blev skabt, skulle udtrykke tvivl om, at det ønskede samarbejdet fortsat.

Venstre ser ingen grund til, at der skabes tvivl om de kommende års samarbejdslinier. Også af den grund, at der i dag ingen anden fornuftig regeringsmulighed kan øjnes i dansk politik.

Jeg sagde i fjor, at Socialdemokratiet ikke udgør nogen trusel imod VKR-regeringen. Foreløbig har ingen realiteter ændret ved den situation. Så indtil videre regner vi med, at den nuværende regering fortsætter i hvert fald til 1975.

Der skal ikke siges mange ord til Socialdemokratiet i denne åbningstale. Kun dette, at saglighed og samarbejdsvilje ikke på overbevisende måde kan dokumenteres gennem forslag, som ingen fæster lid til. Socialdemokratiet har et meget stort behov for, at der igen kan kastes lidt sagligt skær over partiet. Derfor vil det være klog gerning, hvis partiet tog imod regeringens tilbud om et samarbejde til løsning af en række af de økonomiske problemer, der har rod mange ar tilbage. Regeringen ønsker dette samarbejde, og vi er parate til at betale en pris for det. Det skal dog på

den anden side slås fast, at regeringen ikke agter at betate det med en så høj pris, at resultatet bliver en forkrøblet økonomisk politik, som ingen kan have tillid til, en politik, som er utilstrækkelig til at genskabe en sund økonomi.
Venstre holder i år jubilæum. Om få måneder går vi fra jubilæums året over i valgåret. Vi går til valg udfra ønsket om, at det nuværende regeringssamarbejde fortsætter. Men vi går også til valg som Venstre - Danmarks liberale parti, et parti, der har sin egen profil, et parti, der har sin egen opfattelse af tingene et parti, som har en række synspunkter, som det vil søge at få omsat i praktisk politik.